

NARODOWY
BANK POLSKI

Grudzień 2024 r.

Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego w 2023 r.

Synteza

Grudzień 2024 r.

Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego w 2023 r.

Synteza

Opracował zespół pod kierownictwem:
Renaty Pawlickiej

Zespół autorski:

Mateusz Dzicher
Anna Kalinowska-Piech
Katarzyna Maskalan
Anna Oko
Michał Popiołek
Sylwia Roszczyk-Sagan
Marta Wójcik-Dębska

Wydał:
Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2025

Spis treści

Streszczenie	4
1. Uwarunkowania i zakres nadzoru systemowego w Polsce	6
1.1. Nadzór systemowy nad systemem płatniczym w Polsce	6
1.2. Zakres i model nadzoru nad systemem płatniczym w Polsce	7
1.3. System płatniczy w Polsce	10
2. Działania nadzorcze w 2023 r.	15
2.1. Systemy płatności wysokokwotowych	15
2.2. Systemy płatności detalicznych	17
2.3. Schematy płatnicze	22
2.4. Systemy rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych	24
2.5. Usługa acquiringu	26
Spis skrótów	28
Spis tabel	31

Streszczenie

Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego w 2023 r. (Raport) jest cyklicznym opracowaniem prezentującym działania podejmowane przez Narodowy Bank Polski (NBP) w ramach nadzoru systemowego (ang. *oversight*) sprawowanego przez Prezesa NBP nad krajowym systemem płatniczym¹.

Działania w obszarze nadzoru systemowego podejmowane przez Narodowy Bank Polski służą wspieraniu niezakłóconego funkcjonowania infrastruktury systemu płatniczego (ISP) i przyczyniają się do zagwarantowania stabilności systemu finansowego. Prowadzone w 2023 r. prace, podobnie jak w poprzednich latach, zmierzały do zapewnienia sprawności i bezpieczeństwa infrastruktury systemu płatniczego. W tym celu prowadzono monitoring oraz analizy funkcjonowania elementów tworzących ISP, dokonywano ocen zasad ich działania, a także – w przypadku stwierdzenia uchybień – podejmowano prace na rzecz zapewnienia funkcjonowania nadzorowanych infrastruktur w sposób zgodny z uznawanymi standardami oraz obowiązującymi przepisami prawa. Powyższe działania przeprowadzone w 2023 r. zostały opisane w kolejnych rozdziałach *Raportu* w podziale na poszczególne obszary sprawowanego nadzoru.

Najistotniejsze działania i zdarzenia dotyczące nadzoru systemowego w 2023 r.:

1. Prowadzenie postępowań administracyjnych, z których dziewięć zostało zakończonych wydaniem decyzji Prezesa NBP zezwalających na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności i schematów płatniczych. Decyzje zostały poprzedzone oceną rozwiązań wprowadzanych przez operatorów infrastruktury pod kątem zapewnienia sprawności i bezpieczeństwa jej funkcjonowania oraz zgodności z prawem.
2. Prowadzenie prac nadzorczych związanych z oceną ISP pod kątem spełniania *Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych*² oraz *Wymagań nadzorczych w zakresie cyberodporności dla infrastruktur rynku finansowego (CROE)*³.
3. Zrealizowanie badania mającego na celu ocenę prawidłowości stosowania wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę (IFR) na polskim rynku przez dostawców usług płatniczych.
4. Wejście w życie Ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (dalej „ustawa zmieniająca”), która wprowadziła zmiany⁴ w ustawie o usługach płatniczych

---

¹ *Raport* powstał z wykorzystaniem danych i informacji przekazywanych do NBP zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz na podstawie ogólnodostępnych informacji o nadzorowanej ISP.

² *Zasady dotyczące infrastruktury rynków finansowych* opracowane przez CPMI-IOSCO (ang. *Principles for financial market infrastructures*), kwiecień 2012 r., <http://www.bis.org/cpmi/publ/d101a.pdf>.

³ *Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures*, EBC, grudzień 2018 r., https://www.ecb.europa.eu/paym/pdf/cons/cyberresilience/Cyber_resilience_oversight_expectations_for_financial_market_infrastructures.pdf.

⁴ Na podstawie art. 23 pkt 13 i 15 ustawy zmieniającej.

(UUP) uchylające właściwość Prezesa NBP do wydawania opinii w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez KNF w zakresie planowanego sposobu świadczenia usługi acquiringu przez KIP.

Uwarunkowania i zakres nadzoru systemowego w Polsce

1.1. Nadzór systemowy nad systemem płatniczym w Polsce

Jednym z głównych zadań banków centralnych jest zapewnienie stabilności systemu finansowego, w tym systemu płatniczego, definiowanej jako stan, w którym system finansowy spełnia swoje funkcje w sposób ciągły i efektywny, również w przypadku wystąpienia nieoczekiwanych i niekorzystnych zaburzeń.

Podstawowym warunkiem stabilności systemu płatniczego jest niezakłócone funkcjonowanie ISP, która umożliwi przepływ pieniądza w obrocie bezgotówkowym⁵. System płatniczy tworzą systemy, instytucje, instrumenty, zasady, procedury, standardy i środki techniczne, które są wykorzystywane do transferu wartości pieniężnej. Nieefektywnie funkcjonująca infrastruktura systemu płatniczego może negatywnie wpływać na stabilność gospodarki państwa m.in. ze względu na potencjalne obniżenie zaufania do systemu finansowego i samego użycia pieniądza w obrocie gospodarczym. Dlatego zapewnienie sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania kluczowych elementów ISP jest niezwykle istotne.

Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne banki centralne tworzące Europejski System Banków Centralnych (ESBC), podejmuje działania mające na celu zapewnienie prawidłowego i bezpiecznego przepływu pieniądza przez sprawowanie nadzoru systemowego nad infrastrukturą systemu płatniczego. W celu zagwarantowania niezakłóconego funkcjonowania systemu płatniczego i tym samym ograniczenia ryzyka systemowego nadzór ten koncentruje się przede wszystkim na wspieraniu bezpieczeństwa i sprawności infrastruktury stanowiącej system płatniczy, a także na zapewnieniu organizacji i działania poszczególnych jego elementów w sposób bezpieczny oraz zgodny z przepisami prawa.

Nadzór systemowy sprawowany przez Prezesa NBP polega w szczególności na:

1. wydawaniu decyzji i opinii oraz dokonywaniu ocen w zakresie zasad funkcjonowania ISP,
2. monitorowaniu i analizowaniu funkcjonowania ISP,
3. podejmowaniu działań na rzecz wprowadzania niezbędnych zmian w sposobie funkcjonowania ISP.

---

⁵ Niezakłócone funkcjonowanie infrastruktury systemu płatniczego polega również na zapewnieniu zdolności do wykonywania kluczowych funkcji w sytuacjach krytycznych czy też skrajnych, w przypadku wystąpienia materializacji ryzyka finansowego, operacyjnego lub innego rodzaju ryzyka istotnie wpływającego na procesy danej infrastruktury. W tym zakresie rolą banku centralnego jako organu nadzoru jest weryfikacja wdrożenia i skuteczności procedur związanych z zapewnieniem ciągłości działania infrastruktury czy też możliwości operacyjnego wykonywania zadań w przypadku wystąpienia negatywnego zjawiska, np. incydentu technologicznego.

1.2. Zakres i model nadzoru nad systemem płatniczym w Polsce

Nadzorem systemowym objęte są systemy płatności, schematy płatnicze, systemy rozliczeń i systemy rozrachunku papierów wartościowych oraz świadczenie usługi acquiringu⁶. Szczegółowe informacje na temat podstaw prawnych oraz źródeł standardów sprawowania nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego, odnoszące się do poszczególnych elementów systemu płatniczego, zostały opisane w zatwierdzonej przez Zarząd NBP *Polityce sprawowania przez Narodowy Bank Polski nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego (Polityka)*. Poniżej są prezentowane jedynie ogólne informacje dotyczące poszczególnych komponentów wchodzących w skład systemu płatniczego objętych nadzorem systemowym.

Systemy płatności

System płatności to podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy co najmniej trzema instytucjami⁷ (uczestnikami), w ramach których obowiązują wspólne dla tych uczestników zasady przeprowadzania rozliczeń lub realizacji ich zleceń rozrachunku (zleceń uczestnika dotyczących przekazania kwoty pieniężnej na rachunek odbiorcy prowadzony przez agenta rozrachunkowego lub innych zleceń, które powodują wykonanie lub zwolnienie z zobowiązania pieniężnego zgodnie z zasadami systemu płatności)⁸.

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 1 pkt 1 oraz pkt 12 lit. a UOR.

Prowadzenie systemu płatności, z wyjątkiem systemów, których operatorem jest NBP, wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa NBP. Jest ono również konieczne do wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania systemu płatności.

NBP jest uprawniony do przeprowadzania kompleksowych ocen funkcjonujących systemów płatności. Punkt odniesienia przy ocenie systemów płatności, według kryteriów zapewnienia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania, stanowią przepisy prawa krajowego, ogólnie przyjęte standardy międzynarodowe oraz wymagania Unii Europejskiej, w szczególności tworzone przez Europejski Bank Centralny (EBC).

NBP ma uprawnienia w zakresie pozyskiwania danych oraz informacji dotyczących bieżącego funkcjonowania systemów płatności, w tym informacji o incydentach występujących w tych systemach, tj. zdarzeniach zakłócających lub mogących zakłócać ich prawidłowe funkcjonowanie. Podmiot prowadzący system płatności jest ponadto zobowiązany do przekazania

⁶ Od 29 września 2023 r. opiniowanie sposobu planowanego świadczenia usługi acquiringu nie stanowi właściwości Prezesa NBP.

⁷ Zgodnie z art. 1 pkt 1 oraz pkt 5 lit. a–d UoOR co najmniej jedną z tych instytucji musi być: Narodowy Bank Polski, bank centralny innego kraju, bank krajowy lub oddział banku zagranicznego, firma inwestycyjna, zagraniczna osoba prawna lub organ władzy publicznej.

⁸ Nieco inna, szersza definicja systemu płatności znajduje się w art. 2 pkt 27 UUP, według której systemami płatności są systemy transferu środków pieniężnych oparte na formalnych i znormalizowanych regulach oraz wspólnych zasadach dotyczących przetwarzania, rozliczania lub rozrachunku transakcji płatniczych. W celu zapewnienia sprawności i bezpieczeństwa systemu płatniczego podmioty wchodzące w jego skład są objęte nadzorem systemowym, w ramach którego punktem odniesienia są przepisy prawa krajowego i przyjęte standardy międzynarodowe oraz regulacje UE.

na żądanie Prezesa NBP dokumentów i informacji niezbędnych do dokonania oceny nadzorczej.

W przypadku stwierdzenia, że dany system płatności nie funkcjonuje w sposób sprawny lub bezpieczny albo zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Prezes NBP jest upoważniony do wydania wiążących zaleceń. W szczególnych przypadkach Prezes NBP ma możliwość czasowego zawieszenia lub wstrzymania funkcjonowania danego systemu płatności.

Schematy płatnicze

Schemat płatniczy to zbiór zasad przeprowadzania transakcji płatniczych, wydawania i akceptowania przez dostawców usług płatniczych instrumentów płatniczych i przetwarzania transakcji płatniczych wykonywanych przy użyciu instrumentów płatniczych oraz system kart płatniczych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 2 ust 26 lit. a UOR.

Zasady sprawowania nadzoru Prezesa NBP nad schematami płatniczymi zostały określone w sposób analogiczny do nadzoru sprawowanego nad systemami płatności. Tym samym prowadzenie schematu płatniczego, z wyjątkiem trójstronnych schematów płatniczych oraz schematów, które podlegają nadzorowi innego organu w UE albo organu UE, wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa NBP. Jest ono również konieczne do wprowadzania zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego. NBP dokonuje także kompleksowych ocen funkcjonowania danego schematu płatniczego oraz dysponuje odpowiednimi narzędziami umożliwiającymi pozyskiwanie bieżących informacji na temat funkcjonowania schematu.

Punktem odniesienia przy ocenie schematów płatniczych według kryteriów zapewnienia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania są przepisy prawa krajowego, przepisy prawa unijnego, ogólnie przyjęte międzynarodowe standardy oraz wymagania UE. Organizacja płatnicza prowadząca schemat płatniczy jest zobowiązana do przekazywania informacji o liczbie i wartości przetworzonych i rozliczonych krajowych transakcji płatniczych, informacji o wysokości opłat interchange stosowanych przez czterostronny system kart płatniczych oraz informacji o incydentach (tj. zdarzeniach zakłócających lub mogących zakłócać ich prawidłowe funkcjonowanie).

W przypadku stwierdzenia, że dany schemat płatniczy nie funkcjonuje w sposób sprawny lub bezpieczny albo zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Prezes NBP jest upoważniony do wydania wiążących zaleceń dla podmiotu zarządzającego schematem. W szczególnych przypadkach Prezes NBP ma możliwość nałożenia kar finansowych na podmiot prowadzący schemat lub wstrzymania funkcjonowania danego schematu płatniczego.

Systemy rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych

System rozrachunku papierów wartościowych to podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy co najmniej trzema instytucjami⁹, w ramach których obowiązują wspólne zasady przeprowadzania rozliczeń lub realizacji ich zleceń rozrachunku w transakcjach zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi, w tym w instrumentach pochodnych (zleceń uczestnika dotyczących przeniesienia papierów wartościowych w drodze dokonania odpowiednich zapisów w prowadzonej ewidencji papierów wartościowych lub w inny sposób).

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 1 ust. 2 oraz ust. 12 lit. b UoOR.

Prezes NBP sprawuje nadzór nad systemami rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych polegający na systemowej ocenie ich funkcjonowania pod kątem sprawności, bezpieczeństwa oraz zgodności z prawem. Podstawowym narzędziem sprawowania nadzoru systemowego w tym obszarze jest wydawanie (na wniosek KNF jako właściwego organu nadzorczego) opinii dotyczących m.in. udzielania zezwoleń na prowadzenie izb rozliczeniowych i izb rozrachunkowych, a także zatwierdzanie regulaminów KDPW, spółki, której KDPW SA przekazał wykonywanie niektórych czynności (obecnie KDPW_CCP SA), oraz izb rozliczeniowych i izb rozrachunkowych. Współpraca z KNF obejmuje również udzielanie zezwoleń CCP i centralnym depozytom papierów wartościowych oraz bieżący nadzór nad systemami prowadzonymi przez te podmioty.

Punktem odniesienia przy ocenie systemów rozliczeń i systemów rozrachunku papierów wartościowych według kryteriów zapewnienia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania są przepisy prawa krajowego, przepisy prawa unijnego, ogólnie przyjęte międzynarodowe standardy oraz wymagania UE. Wynika z nich m.in. uczestnictwo przedstawicieli NBP w pracach kolegium i komitetów funkcjonujących w ramach Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).

NBP posiada ponadto uprawnienia do zbierania danych statystycznych oraz informacji dotyczących rozliczeń i rozrachunków dokonywanych w poszczególnych systemach, jak również informacji na temat incydentów występujących w tych systemach (tj. zdarzeń zakłócających lub mogących zakłócać ich prawidłowe funkcjonowanie).

NBP w ramach sprawowanego nadzoru systemowego na podstawie informacji pozyskiwanych we własnym zakresie oraz w wyniku współpracy nadzorczej z KNF prowadzi także własne analizy nadzorcze w celu bieżącego monitorowania działalności systemów rozliczeń i systemów rozrachunku papierów wartościowych.

---

⁹ W rozumieniu UOIF co najmniej jedną z tych instytucji, które są uczestnikami systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych i są odpowiedzialne za wykonanie zobowiązań wynikających z realizacji zleceń rozrachunku w systemie, powinny być: NBP, bank centralny innego państwa, bank krajowy, oddział banku zagranicznego, instytucja kredytowa lub jej oddział, firma inwestycyjna lub organ władzy publicznej.

Usługa acquiringu

Świadczenie usługi acquiringu to działalność polegająca na umożliwianiu wykonania transakcji płatniczych zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem instrumentem płatniczym płatnika, z wyłączeniem czynności polegających na jej rozliczaniu i rozrachunku w ramach systemu płatności w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku. Usługa ta polega na obsłudze autoryzacji, przesyłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika albo akceptanta mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 5 UUP.

Prezes NBP współuczestniczy w sprawowanym przez KNF nadzorze nad krajowymi instytucjami płatniczymi świadczącymi usługę acquiringu, gdyż wydanie przez KNF zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze krajowej instytucji płatniczej obejmującego świadczenie ww. usługi wymaga uprzedniego zasięgnięcia opinii Prezesa NBP.

Ocena sposobu świadczenia usługi acquiringu jest przeprowadzana przez Prezesa NBP zgodnie z kryterium sprawności, bezpieczeństwa oraz zgodności z przepisami polskiego prawa. Punktem odniesienia w ocenie usługi acquiringu są przepisy prawa krajowego oraz standardy międzynarodowe. NBP ma również uprawnienia do zbierania danych statystycznych dotyczących działalności agentów rozliczeniowych oraz wydawców instrumentów płatniczych.

Z dniem 29 września 2023 r. weszła w życie Ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku. Ustawa zmieniająca na podstawie art. 23 pkt 13 i 15 wprowadziła zmiany w UUP. Zgodnie z nimi właściwość Prezesa NBP jako organu współdziałającego w postępowaniu administracyjnym w zakresie wydawania opinii w przedmiocie planowanego sposobu świadczenia usługi acquiringu, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 UUP, została uchylona z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej.

1.3. System płatniczy w Polsce

System płatniczy to sieć powiązań instytucjonalnych, prawnych, technicznych i organizacyjnych w danym kraju umożliwiających obieg pieniądza gotówkowego i bezgotówkowego oraz obrót instrumentami finansowymi. Stanowi on podstawę cyrkulacji pieniądza w gospodarce krajowej i jest istotnym elementem utrzymania stabilności finansowej w Polsce. Uczestnikami systemu płatniczego są zarówno osoby fizyczne (konsumenci), przedsiębiorstwa, banki, niebankowi dostawcy usług płatniczych, firmy inwestycyjne, jak i operatorzy systemów płatności lub systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, podmioty prowadzące schematy płatnicze oraz podmioty przeprowadzające i gwarantujące finalny rozrachunek.

W 2023 r. nadzór systemowy Prezesa NBP obejmował:

- 2 systemy płatności wysokokwotowych:
  - SORBNET2 – system płatności w PLN, którego operatorem jest NBP;
  - TARGET-NBP¹⁰ – system płatności w EUR prowadzony przez NBP pod względem prawnym, a pod względem operacyjnym przez cztery banki centralne strefy euro;
- 6 systemów płatności detalicznych:
  - 3 systemy prowadzone przez KIR: Elixir, Euro Elixir i Express Elixir;
  - BlueCash prowadzony przez Autopay SA¹¹;
  - System Płatności BLIK (system BLIK) prowadzony przez PSP;
  - KSR prowadzony przez Fiserv Polska SA;
- 11 schematów płatniczych:
  - 3 schematy kartowe: Visa Europe, Mastercard oraz American Express;
  - 8 schematów niekartowych: Schemat Płatniczy BLIK (schemat BLIK), YetiPay, mPay, SkyCash, Smoopay¹², Billon, payeye¹³ oraz PaySpe;
- 5 systemów rozliczeń i systemów rozrachunku papierów wartościowych:
  - SKARBNET4 – system rejestracji bonów pieniężnych NBP i bonów skarbowych;
  - system rozrachunku transakcji zawieranych w obrocie instrumentami finansowymi prowadzony przez KDPW SA (system rozrachunku prowadzony przez KDPW);
  - system rozliczeń dla transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe, na podstawie Regulaminu rozliczeń transakcji (obrot zorganizowany) prowadzony przez KDPW_CCP SA, oraz system rozliczeń dla transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe, na podstawie *Regulaminu rozliczeń transakcji (obrot niezorganizowany)* prowadzony przez KDPW_CCP SA (oba systemy łącznie: systemy rozliczeń prowadzone przez KDPW_CCP);
  - system rozliczeń i rozrachunku instrumentów finansowych prowadzony przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych SA (IRGiT SRF).

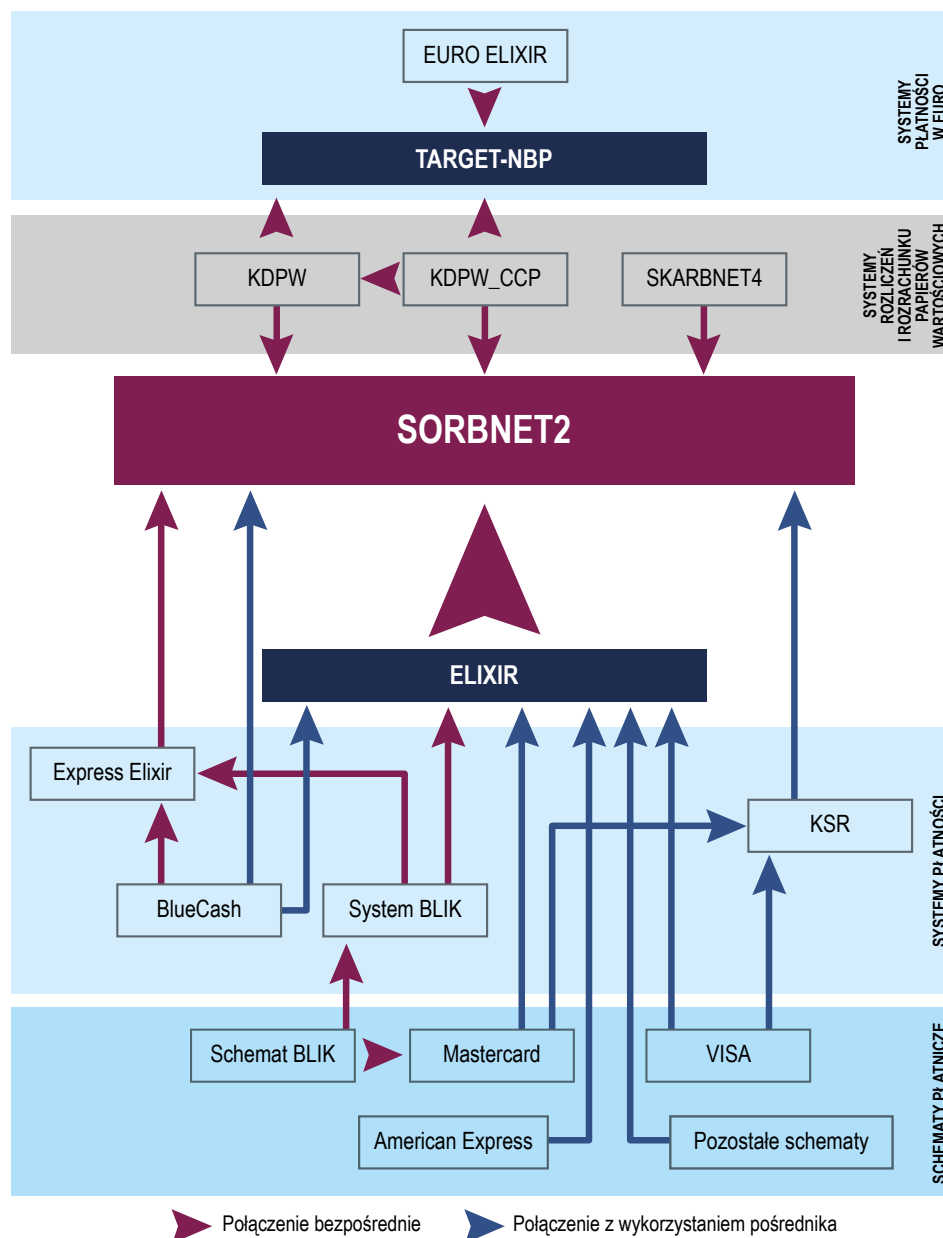
¹⁰ 20 marca 2023 r. uruchomiono nowy system TARGET, który zastąpił funkcjonujący od listopada 2007 r. system TARGET2 oraz systemy Target2-Securities i TIPS. Funkcjonowanie systemu TARGET opiera się na skonsolidowanej platformie, opracowanej przez cztery banki centralne UE: Francji, Niemiec, Włoch i Hiszpanii.

¹¹ Do sierpnia 2023 r. spółka Autopay SA funkcjonowała pod nazwą Blue Media SA.

¹² 10 października 2023 r. schemat płatniczy Smoopay został wykreślony z prowadzonej przez NBP listy schematów płatniczych funkcjonujących w Polsce.

¹³ 9 stycznia 2024 r. schemat płatniczy payeye został wykreślony z prowadzonej przez NBP listy schematów płatniczych.

Rysunek 1.1. Schemat powiązań w polskim systemie płatniczym

Wszystkie wymienione powyżej systemy i schematy funkcjonują w ścisłym powiązaniu zarówno między sobą, jak i z innymi uczestnikami systemu płatniczego, takimi jak banki, podmioty świadczące usługę acquiringu oraz klienci indywidualni. Powyższy schemat prezentuje powiązania między aktywnymi¹⁴ na rynku na koniec 2023 r., nadzorowanymi przez Prezesa NBP systemami i schematami.

¹⁴ Schemat nie uwzględnia systemu IRGiT SRF, ponieważ nie rozliczył on żadnej transakcji finansowej w analizowanym okresie.

Struktura przepływów w ISP w sposób jednoznaczny wskazuje na nadrzędną rolę systemu SORBNET2 w polskim systemie płatniczym. Kwota wynikająca z każdego zlecenia płatniczego w złotych, niezależnie od tego, w jakim systemie lub schemacie zostało zainicjowane, ostatecznie trafia do systemu SORBNET2, w którym jest dokonywany rozrachunek zleceń w czasie rzeczywistym (RTGS). Z uwagi na powyższe oraz na fakt, że SORBNET2 jest jedynym systemem płatności wysokokwotowych w złotych w Polsce, zgodnie z zapisami *Polityki* jest on zaliczany do systemowo ważnych systemów płatności, a jego sprawne i bezpieczne działanie jest kluczowe dla stabilnego funkcjonowania całego systemu płatniczego w Polsce.

Drugim systemowo ważnym systemem płatności wysokokwotowych w Polsce jest TARGET-NBP. Jest to polski komponent systemu TARGET¹⁵ służącego do rozrachunku zleceń płatniczych w euro realizowanych na terenie UE. 20 marca 2023 r. EBC uruchomił skonsolidowaną platformę TARGET Services zawierającą usługi: Centralnego Zarządzania Płynnością (CLM), RTGS (T2, rozrachunek płatności), T2S (rozrachunek papierów wartościowych) i TIPS (płatności natychmiastowe)¹⁶, zastępując dotychczas funkcjonujące odrębne systemy: TARGET2, TARGET2-Securities oraz TARGET Instant Payment Settlement. Z technicznego punktu widzenia system TARGET jest jednolitym systemem informatycznym, opracowanym i obsługiwanym przez cztery banki centralne krajów strefy euro: Francji, Niemiec, Włoch oraz Hiszpanii. NBP, sprawując nadzór systemowy nad TARGET-NBP, blisko współpracuje w tym zakresie z bankami centralnymi ESBC uczestniczącymi w systemie TARGET, w tym z EBC pełniącym wiodącą rolę w nadzorze nad systemem TARGET.

Detaliczne zlecenia w euro z rynku polskiego są obsługiwane w systemie Euro Elixir. Jest to jedyny w Polsce system płatności, w którym są rozliczane zlecenia detaliczne w walucie obcej, i z uwagi na to został uznany za systemowo istotny system płatności detalicznych. Są w nim dokonywane rozliczenia netto¹⁷ w trybie sesyjnym (DNS) i ma on połączenia operacyjne z systemem TARGET-NBP oraz za pośrednictwem NBP z systemem STEP2¹⁸.

Detaliczne zlecenia płatnicze w złotych są natomiast realizowane w Polsce przede wszystkim w systemie płatności Elixir. Jest on systemowo ważnym systemem płatności detalicznych w Polsce i jedynym, którego uczestnikami bezpośrednimi i pośrednimi są wszystkie banki obsługujące klientów detalicznych, prowadzące działalność operacyjną w Polsce. Rozrachunek systemu Elixir odbywa się netto w trzech sesjach rozrachunkowych w systemie SORBNET2 z wykorzystaniem środków na rachunkach bieżących uczestników bezpośrednich.

Polska wyróżnia się na tle krajów UE znaczną liczbą funkcjonujących systemów płatności detalicznych. W UE średnio na jeden kraj w 2023 r. przypadają dwa systemy płatności detalicznych¹⁹, natomiast w Polsce jest to sześć systemów, w tym dwa systemy płatności natychmiastowych

---

¹⁵ W skład tego systemu wchodzi 21 krajowych komponentów RTGS państw członkowskich ze strefy euro (w tym system RTGS należący do EBC) oraz cztery krajowe komponenty RTGS państw spoza strefy euro.

¹⁶ Planowane jest także uruchomienie usługi ECMS (Eurosystem Collateral Management System), tj. ujednoliconego systemu zarządzania aktywami wykorzystywanymi jako zabezpieczenie w operacjach kredytowych Eurosystemu.

¹⁷ Z wykorzystaniem mechanizmu wielostronnej kompensaty.

¹⁸ STEP2-T to paneuropejski system przetwarzający płatności masowe w euro prowadzony przez EBA Clearing. Z uwagi na uregulowania prawne dotyczące uczestnictwa w systemie STEP2-T KIR SA jako podmiot niebędący bankiem nie ma prawa samodzielnie uczestniczyć w wymianie zleceń w ramach systemu STEP2. Aby zatem móc rozliczać zlecenia kierowane przez uczestników systemu Euro Elixir do i z systemu STEP2, KIR SA musi korzystać z pośrednictwa banku centralnego lub banku komercyjnego.

¹⁹ Obliczenia własne na podstawie danych EBC: <https://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=1000002752>.

oraz dodatkowo jeden system płatności mobilnych o charakterze systemu natychmiastowego (z perspektywy użytkowników system BLIK działa jak system natychmiastowy).

Znacząca jest również liczba funkcjonujących w Polsce niekartowych schematów płatniczych. W 2023 r. nadzorowi Prezesa NBP podlegało osiem niekartowych schematów płatniczych funkcjonujących w Polsce, natomiast w obszarze schematów kartowych polski rynek płatniczy został podzielony pomiędzy trzy międzynarodowe schematy o globalnym zasięgu. Dwa z nich stworzyły duopol i opanowały prawie 100% rynku zarówno pod względem liczby, jak i wartości zrealizowanych transakcji.

Funkcjonujące w Polsce systemy płatności detalicznych oraz schematy płatnicze tworzą sieć powiązań. W systemach i schematach oferujących płatności natychmiastowe, tj. w BlueCash oraz w BLIK w zakresie części transakcji P2P²⁰, jako system pośredniczący w rozrachunku transakcji jest wykorzystywany Express Elixir. Powiązanie to jest szczególnie wyraźne przy obserwacji wzrostu liczby transakcji w systemie Express Elixir na skutek rosnącej popularności transakcji P2P w BLIK. System i schemat BLIK mają jeszcze jedno nietypowe powiązanie z zewnętrznym schematem. BLIK we współpracy z Mastercard oferuje możliwość płatności zbliżeniowej telefonem wszędzie na świecie, gdzie akceptowane są karty Mastercard. Rozliczenie tych transakcji następuje albo w systemie BLIK, albo przez schemat Mastercard. Pozostałe transakcje BLIK są przekazywane do rozliczenia bezpośrednio do systemu Elixir.

W 2023 r. był dostrzegalny dalszy dynamiczny rozwój rynku instrumentów i usług płatniczych, do których w szczególności należą karty zbliżeniowe i płatności mobilne. Polska należy do grona krajów o najwyższym odsetku kart zbliżeniowych na świecie. Na koniec grudnia 2023 r. stanowiły one 97,2% wszystkich kart płatniczych w Polsce i zyskują coraz większy udział w liczbie i wartości transakcji kartowych. Oprócz kart zbliżeniowych bardzo dynamicznie rozwijają się płatności mobilne oferowane np. przez system BLIK. System BLIK umożliwia dokonywanie przy użyciu telefonów komórkowych czy tabletów płatności zarówno przez internet, jak i w tradycyjnych sklepach, punktach usługowych, komunikacji miejskiej, urzędach publicznych oraz pomiędzy użytkownikami telefonów komórkowych (P2P), a także wypłat i wpłat w bankomatach.

W niektórych funkcjonujących w Polsce systemach rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych transakcje są realizowane zarówno w złotych, jak i w euro (systemy prowadzone przez podmioty wchodzące w skład GK KDPW), a w innych wyłącznie w walucie krajowej (systemy SKARBNET4 oraz IRGiT SFR). Wszystkie te systemy mają połączenia z systemem SORBNET2, do którego przekazują do rozrachunku zlecenia płatnicze wynikające z operacji na papierach wartościowych denominowanych w złotych, natomiast operacje denominowane w euro KDPW SA przekazuje do rozrachunku w systemie TARGET.

---

²⁰ Przelewy pieniężne od jednej osoby do innych osób bez znajomości numeru rachunku bankowego odbiorcy płatności, tylko przy użyciu numeru telefonu odbiorcy. Aktywowanie usługi wymaga od użytkownika systemu BLIK jedynie powiązania w aplikacji numeru telefonu z numerem rachunku bankowego.

Działania nadzorcze w 2023 r.

W 2023 r. działania nadzorcze NBP w dużej mierze koncentrowały się na ocenach wniosków składanych przez operatorów nadzorowanych systemów i schematów, a także na przeprowadzaniu przekrojowych ocen zasad funkcjonowania tych infrastruktur. Ocen tych dokonano w toku prowadzonych postępowań administracyjnych, przez weryfikację zgodności zasad funkcjonowania nadzorowanych systemów ze standardami międzynarodowymi lub w ramach działań prowadzonych we współpracy z innymi organami nadzoru.

2.1. Systemy płatności wysokokwotowych

Działania nadzorcze dotyczące systemów płatności wysokokwotowych

W ramach cyklicznych działań nadzorczych w 2023 r. przeprowadzono badanie systemu SORBNET2 mające na celu identyfikację uczestników krytycznych. Za uczestników krytycznych systemu płatności SORBNET2 uznaje się podmioty spełniające przyjęte kryteria, tj. będące:

- operatorami systemów zewnętrznych funkcjonujących jako: system płatności wysokokwotowych, systemowo ważny system płatności, systemowo istotny system płatności, centralny depozyt papierów wartościowych, kontrahent centralny;
- bankami, jeśli wartość ich obrotów netto przekracza 5% wartości obrotów całego systemu w poprzednim roku kalendarzowym;
- bankami, które przy symulacji całodziennego braku realizacji swoich zleceń powodują brak realizacji więcej niż 2% zleceń w systemie.

Uczestnicy krytyczni systemu SORBNET2 w 2023 r. odpowiadali łącznie za ponad 70% generowanych obrotów w systemie.

W ramach działań nadzorczych przeprowadzono także cykliczne badanie odporności modelu SORBNET2 na wystąpienie skrajnych, ale prawdopodobnych warunków rynkowych za pomocą symulacji z wykorzystaniem pięciu grup scenariuszy testowych. Scenariusze zakładały czasowy brak wysyłania zleceń do systemu przez największego lub trzech największych uczestników oraz zmniejszenie do 25% wysokości dostępnego dla uczestników kredytu technicznego.

W celu oszacowania ryzyka powstania zatorów płatniczych w systemie przeprowadzono również badanie sprawdzające potencjalne wystąpienie „efektu gapowicza” wśród uczestników SORBNET2. Zatory mogą powstawać w następstwie opóźniania dostarczania przez uczestnika części własnej lub zewnętrznej płynności do systemu, co może skutkować brakiem natychmiastowego dopasowania wartości zleceń płatniczych wchodzących i wychodzących w systemie.

20 marca 2023 r. EBC uruchomił skonsolidowaną platformę TARGET Services funkcjonującą z wykorzystaniem konstrukcji modułowej, co skutkowało koniecznością zmiany sprawozdawczości, jak również prezentacji danych. Do chwili zakończenia prac nad raportem nie wszystkie funkcjonalności i predefiniowane raporty w module sprawozdawczym systemu TARGET, tj. Data Warehouse, funkcjonowały prawidłowo.

Zakończono czwartą edycję badania ankietowego dotyczącego cyberodporności²¹ m.in. systemu płatności wysokokwotowych SORBNET2. Badanie było prowadzone według standardu ustalonego przez EBC²² i zawierało pytania dotyczące stopnia cyberodporności systemu. W tej edycji badania ocena cyberdojrzałości została nieco zmodyfikowana w porównaniu z wcześniejszymi edycjami, tak aby odzwierciedlała stopień dostosowania do trzech poziomów określonych w ramach wymagań nadzorczych CROE („rozwojowy”, „zaawansowany” i „innovacyjny”).

Incydenty w systemach płatności wysokokwotowych

W 2023 r. w systemach płatności wysokokwotowych odnotowano pięć incydentów. Przyczyny tych incydentów były niezależne od operatora systemu i można je podzielić na dwie grupy: usterki techniczne u operatora telekomunikacyjnego oraz problemy u operatora usług informatycznych. Mimo że zdarzenia miały wpływ na poszczególne systemy płatności wysokokwotowych, nie wpłynęły na prawidłowe i sprawne funkcjonowanie całego systemu płatniczego w Polsce.

Analiza danych dotyczących systemów płatności wysokokwotowych

Oba systemy wysokokwotowe prowadzone przez NBP, tj. SORBNET2 i TARGET-NBP, wykazywały w latach 2019–2023 stabilny wzrost zarówno w zakresie liczby, jak i wartości zleceń. Wzrost liczby i wartości transakcji od 2019 r. do końca 2023 r. w systemie SORBNET2 wyniósł odpowiednio 28,0% i 69,3%, w systemie TARGET-NBP – odpowiednio 62,3% i 131,2%. W 2023 r. łączna liczba zrealizowanych zleceń w obu systemach płatności wysokokwotowych wyniosła 8,4 mln i w porównaniu z 2022 r. wzrosła o 7,7%, natomiast łączna wartość zleceń wyniosła 154,0 bln zł i wzrosła o 8,9%.

Tabela 2.1. Dane dotyczące systemów wysokokwotowych SORBNET2 i TARGET2-NBP²³

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zrealizowanych transakcji (mln szt.)	6,1	6,1	6,7	7,8	8,4
Wartość zrealizowanych transakcji (bln zł)	87,4	104,5	131,3	141,4	154,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NBP.

²¹ Badaniem ankietowym objęto SORBNET2, Elixir, Euro Elixir, Express Elixir, BLIK, BlueCash, KSR, SKARBNET4 oraz systemy rozliczeń papierów wartościowych prowadzone przez KDPW_CCP i system rozrachunku papierów wartościowych prowadzony przez KDPW.

²² EBC zaleca oceniać badane systemy na podstawie odpowiedzi na rozsyłane przez nadzorców ankiety.

²³ Wartość transakcji w systemie TARGET-NBP przeliczono na złotówki po średnim kursie NBP dla każdego miesiąca.

2.2. Systemy płatności detalicznych

Postępowania dotyczące systemów płatności detalicznych

W 2023 r. przeprowadzono pięć postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem przez Prezesa NBP decyzji zezwalających na wprowadzenie zmian w:

1. zasadach funkcjonowania systemu Elixir polegających na ustanowieniu *Zasad ograniczenia przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA ryzyka kredytowego i płynnościowego w systemie Elixir*;
2. zasadach funkcjonowania systemu Elixir w postaci wprowadzenia odrębnego wzoru umowy uczestnictwa dla NBP²⁴;
3. zasadach funkcjonowania systemu płatności Express Elixir; celem wprowadzenia zmian była przede wszystkim potrzeba ujednoczenia regulaminów systemów płatności prowadzonych przez KIR, w tym uwzględnienie zmian wynikających z przeprowadzonej przez NBP oceny funkcjonowania systemu płatności Elixir²⁵;
4. zasadach funkcjonowania systemu Express Elixir polegających na wprowadzeniu odrębnego wzoru umowy uczestnictwa dla NBP;
5. zasadach funkcjonowania Systemu Płatności BLIK; zmiany dotyczyły modyfikacji zasad określających moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może być odwołane.

Inne działania nadzorcze dotyczące systemów płatności detalicznych

Zakończono czwartą²⁶ edycję badania ankietowego dotyczącego cyberodporności m.in. systemów płatności detalicznych obejmującą systemy prowadzone przez KIR (Elixir, Express Elixir, Euro Elixir), Autopay SA (system BlueCash), Fiserv Polska SA (Krajowy System Rozliczeń) i PSP (system BLIK). Badanie to było prowadzone według standardu ustalonego przez EBC²⁷ i zawierało pytania na temat stopnia cyberodporności systemu. W tej edycji badania ocena cyberdojrzałości została nieco zmodyfikowana w porównaniu z wcześniejszymi edycjami, tak aby odzwierciedlała stopień dostosowania do trzech poziomów określonych w ramach wymagań nadzorczych CROE („rozwojowy”, „zaawansowany” i „innovacyjny”).

W ramach rozpoczętej w marcu 2022 r. przekrojowej oceny nadzorczej zgodności funkcjonowania trzech systemów płatności, których operatorem jest KIR (Elixir, Express Elixir oraz Euro Elixir), z wymogami CROE, po szczegółowej, merytorycznej analizie przekazanej przez

²⁴ Konieczność zawarcia z NBP aneksu wprowadzającego znowelizowany tekst umowy uczestnictwa wynikała z wcześniejszej realizacji przez KIR zaleceń i rekomendacji sformułowanych w *Ocenie systemu Elixir pod kątem spełniania Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych – według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r.*

²⁵ Wyniki tej oceny zostały przedstawione w raporcie pt. *Ocena systemu Elixir pod kątem spełniania Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych – według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r.*, przyjętym przez Zarząd NBP w kwietniu 2021 r.

²⁶ W pierwszej i drugiej edycji był oceniany tylko jeden system płatności detalicznych (Elixir).

²⁷ EBC zaleca oceniać badane systemy na podstawie odpowiedzi na rozsyłane przez nadzorców ankiety.

KIR dokumentacji oraz odpowiedzi na przekazane pytanie uzupełniające przystąpiono do opracowania raportów końcowych z oceny spełniania przez te systemy wymogów CROE na poziomie rozwojowym²⁸.

Dokonano weryfikacji realizacji przez operatora systemu Elixir wybranych zaleceń i rekomendacji wynikających z zakończonej w kwietniu 2021 r. oceny systemu Elixir pod kątem spełniania *Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych*.

Dokonano weryfikacji realizacji przez operatora systemu BlueCash wybranych zaleceń wynikających ze sfinalizowanej w czerwcu 2022 r. oceny systemu BlueCash pod kątem spełniania *Zasad dotyczących infrastruktury rynków finansowych*.

Dokonano także oceny realizacji zaleceń sformułowanych w odniesieniu do operatorów systemu KSR i BlueCash w wyniku przeprowadzonego przez NBP w 2021 r. badania ankietowego w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego (trzecia edycja).

Incydenty w systemach płatności detalicznych

W 2023 r. w systemach płatności detalicznych odnotowano łącznie 14 incydentów. Były one najczęściej rezultatem awarii sprzętu, ataku typu DDoS²⁹ na infrastrukturę systemu lub problemów podmiotu trzeciego (np. dostawcy usług).

Pomimo wpływu na prawidłowe funkcjonowanie poszczególnych systemów zdarzenia te nie miały istotnego znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania całego systemu płatniczego w Polsce.

Analiza danych dotyczących systemów płatności detalicznych

Systemy płatności detalicznych odgrywają kluczową rolę w infrastrukturze systemu płatniczego pod względem liczby zrealizowanych zleceń płatniczych: zapewniają rozliczenia transakcji klientów niskokwotowych, tj. takich, których wartość jest niższa niż 1 mln zł.

We wszystkich systemach płatności detalicznych zrealizowano w 2023 r. łącznie 4,1 mld zleceń o wartości 10,5 bln zł, co oznacza wzrost o 15,6% r/r w odniesieniu do liczby i o 7,2% w odniesieniu do wartości zleceń. Rosnący trend, zarówno dla liczby, jak i dla wartości zleceń, utrzymuje się w całym pięcioletnim okresie (2019–2023), co w znacznej mierze wynika ze zwiększającego się udziału płatności bezgotówkowych we wszystkich płatnościach Polaków (od 46% w 2019 r. do 65% w 2023 r.)³⁰.

---

²⁸ Zgodnie z *Polityką* NBP względem nadzorowanych systemów płatności stosuje wymogi CROE określone na poziomie rozwojowym. Poziom rozwojowy obejmuje 155 wymagań i jest to poziom bazowy. Poziom zaawansowany obejmuje wymagania określone na poziomie rozwojowym i 84 wymagania dodatkowe, natomiast poziom innowacyjny (najwyższy) oprócz wymagań na poziomie rozwojowym i zaawansowanym obejmuje 50 dodatkowych wymagań.

²⁹ Atak DDoS (ang. *distributed denial of service*) polega na atakowaniu danego serwisu lub konta z kilku komputerów jednocześnie w tym samym czasie, by w konsekwencji zablokować dostęp do łącza lub serwisów internetowych oraz spowodować przerwę w działaniu systemu lub jego całkowite zawieszenie.

³⁰ *Zwyczaje płatnicze a rozwój sieci akceptacji kart w Polsce: badanie konsumenckie 2023, 2024* POLASIK Research.

Tabela 2.2. Dane dotyczące systemów płatności detalicznych

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zrealizowanych transakcji (mld szt.)	2,3	2,5	3,0	3,5	4,1
Wartość zrealizowanych transakcji (bln zł)	6,7	6,9	8,1	9,8	10,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NBP.

Przyjmując za istotne kryterium liczby zrealizowanych zleceń w danym systemie, dokonano uszeregowania poszczególnych systemów płatności detalicznych według skali działalności, a co się z tym wiąże, ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce.

Elixir

Na pierwszym miejscu wśród systemów płatności detalicznych w całym analizowanym okresie znajduje się system Elixir, w którym w 2023 r. zrealizowano 54% wszystkich zleceń płatniczych. Od kilku lat dostrzegalne jest jednak stopniowe zmniejszanie się jego udziału w rynku (z poziomu 85% w 2019 r.), głównie na rzecz systemu BLIK.

Tabela 2.3. Udziały systemu Elixir w rynku płatności detalicznych (%)

	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	85	79	71	62	54
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	85	87	84	80	81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od KIR.

BLIK

Wśród systemów płatności detalicznych wyróżnia się system płatności mobilnych o charakterze natychmiastowym BLIK, którego udział w rynku płatności detalicznych zarówno pod kątem liczby, jak i wartości transakcji od kilku lat dynamicznie rośnie. W 2023 r. udział liczby transakcji w systemie BLIK w liczbie wszystkich płatności detalicznych wyniósł 34% i jednocześnie 1,8% pod względem wartości. Od 2019 r. liczba i wartość zrealizowanych zleceń co roku rosły o co najmniej kilkadziesiąt procent³¹. Z końcem 2022 r. system BLIK zgodnie z kryteriami zawartymi w *Polityce* został zakwalifikowany jako istotny system płatności detalicznych, co powoduje, że podlega on ocenie według surowszych kryteriów oraz musi spełnić dodatkowe obowiązki sprawozdawcze.

³¹ Wzrost w 2019 r. wyniósł 143% dla liczby i 129% dla wartości, następnie odpowiednio w 2020 r. – 92% i 98%, w 2021 r. – 73% i 99%, w 2022 r. – 53% i 62%, a w 2023 r. – 36% i 39%.

Tabela 2.4. Udziały systemu BLIK w rynku płatności detalicznych (%)

	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	9	15	22	29	34
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	0,32	0,62	1,04	1,40	1,82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od PSP.

Euro Elixir

System Euro Elixir jest uznawany za systemowo istotny, ponieważ jest to jedyny system detaliczny, w którym przetwarzane są zlecenia w walucie innej niż złoty, tj. w euro. Liczba przetwarzanych zleceń w tym systemie utrzymywała się na stosunkowo niewysokim poziomie, a ich udział we wszystkich detalicznych zleceniach płatniczych w Polsce w 2023 r. wynosił tylko 1,3% (niewielki spadek z poziomu 1,7% w 2019 r.).

Tabela 2.5. Udziały systemu Euro Elixir w rynku płatności detalicznych (%)

	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	1,68	1,30	1,34	1,36	1,27
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	14	11	13	17	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od KIR.

Express Elixir oraz BlueCash

Odrębną grupę wśród systemów płatności detalicznych stanowią systemy płatności natychmiastowych, tj. Express Elixir oraz BlueCash. Płatności natychmiastowe są kategorią płatności detalicznych należącą oprócz płatności mobilnych do najbardziej dynamicznie rozwijającej się części rynku płatniczego w ostatnich latach. Wzrosty transakcyjności w systemie Express Elixir są w dużym stopniu efektem popularności transakcji P2P realizowanych w ramach schematu BLIK z wykorzystaniem systemu Express Elixir.

Tabela 2.6. Udziały systemów Express Elixir i BlueCash w rynku płatności detalicznych (%)

Express Elixir	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	1,18	2,32	4,11	6,44	9,04
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	0,66	0,95	1,22	1,5	1,93
BlueCash	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	0,52	0,39	0,39	0,40	0,35
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	0,20	0,15	0,16	0,18	0,19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od KIR i Autopay.

W 2023 r. udział liczby transakcji w systemach natychmiastowych w liczbie wszystkich płatności detalicznych wyniósł 9,4%, a udział wartości osiągnął 2,1%. Oznacza to, że od 2019 r. utrzymuje się trend wzrostowy w obszarze płatności natychmiastowych (w 2019 r. udziały w liczbie i wartości transakcji wynosiły odpowiednio 1,7% i 0,9%).

KSR

KSR, system, w którym są rozliczane transakcje dokonywane kartami płatniczymi, w całym analizowanym okresie charakteryzuje się regularnie malejącym udziałem w rynku płatności detalicznych. W 2023 r. przetworzono w nim 1,3% liczby płatności detalicznych, co odpowiadało 0,15% wartości. Od 2019 r. udział transakcji zrealizowanych w KSR w liczbie transakcji we wszystkich zleceniach w systemach detalicznych wyraźnie spada (z 3% w 2019 r.), natomiast wartość rozliczonych transakcji utrzymuje się na zbliżonym, choć coraz niższym poziomie (zmiana z 0,2% w 2019 r.).

Tabela 2.7. Udziały systemu KSR w rynku płatności detalicznych (%)

	2019	2020	2021	2022	2023
Udział w liczbie zrealizowanych zleceń	2,95	1,85	1,71	1,39	1,26
Udział w wartości zrealizowanych zleceń	0,24	0,18	0,17	0,15	0,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od Fiserv Polska SA.

2.3. Schematy płatnicze

Postępowania dotyczące schematów płatniczych

W 2023 r. Prezes NBP wydał decyzje dotyczące funkcjonowania schematów płatniczych:

1. Visa Europe – zezwolenie na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego obejmujących w szczególności zmianę harmonogramu rozliczania i rozrachunku krajowych transakcji płatniczych w złotych, a także zmiany oraz ustanowienie alternatywnego agenta rozrachunkowego dla tych transakcji.
2. BLIK – trzy decyzje zezwalające na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania schematu polegających na zmianach konfiguracji usług w chmurze publicznej prowadzących do zwiększenia wydajności systemu, wprowadzeniu płatności na rzecz fundacji albo stowarzyszeń i podmiotów uprawnionych do przyjmowania płatności o charakterze prawno-administracyjnym oraz modyfikacji funkcjonalności transakcji zbliżeniowych BLIK-C³².

Inne działania nadzorcze dotyczące schematów płatniczych

W związku z informacją przekazaną przez Planet Pay sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie o zakończeniu działalności w Polsce schemat płatniczy Smoopay został wyłączony z listy schematów płatniczych nadzorowanych przez Prezesa NBP.

Incydenty dotyczące schematów płatniczych

Podmioty prowadzące schematy płatnicze poinformowały w 2023 r. o wystąpieniu ośmiu incydentów. Ich przyczynami były głównie problemy u podmiotów trzecich oraz ataki DDoS i awarie sprzętu. Incydenty te pomimo wpływu na poszczególne schematy nie miały istotnego znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania całego systemu płatniczego w Polsce.

Analiza danych statystycznych dotyczących schematów płatniczych

We wszystkich schematach płatniczych od 2019 r. do końca 2023 r. można zaobserwować wyraźny trend wzrostowy zarówno liczby, jak i wartości zrealizowanych transakcji. W tym okresie rynek schematów powiększył się blisko dwukrotnie. W 2023 r. odnotowano dalszy wyraźny przyrost rozliczonych transakcji. Pod względem liczby transakcyjność wyniosła 9,6 mld szt. (wzrost o 13,4% w porównaniu z 2022 r.), a pod względem wartości – 841,9 mld zł (wzrost o 15,7%).

---

³² BLIK-C – usługa płatności zbliżeniowych w terminalach świadczona przez schemat BLIK we współpracy z Mastercard.

Tabela 2.8. Dane dotyczące wszystkich schematów płatniczych

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba transakcji (mld szt.)	5,2	5,7	7,0	8,5	9,6
Wartość transakcji (mld zł)	437,9	489,7	592,5	727,7	841,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od podmiotów prowadzących schematy płatnicze.

W 2023 r. w schematach kartowych zrealizowano łącznie 8,2 mld transakcji o wartości 648,6 mld zł, co oznacza wzrost pod względem liczby i wartości odpowiednio o 10,4% i 10,4% w stosunku do 2022 r. We wszystkich schematach niekartowych dynamika wzrostu w 2023 r. była znacząco większa – zrealizowano w nich łącznie 1,4 mld transakcji o wartości 193,3 mld zł, co oznacza wzrost pod względem liczby i wartości odpowiednio o 34,4% i 37,8% w porównaniu z 2022 r. Wśród wszystkich schematów największą dynamiką wzrostu wyróżnia się schemat BLIK. Udział transakcji zrealizowanych w schemacie BLIK w 2023 r. w liczbie i wartości transakcji wszystkich schematów wyniósł odpowiednio 14,4% oraz 22,9%. Oznacza to znaczne zwiększenie udziału schematu BLIK w rynku od 2019 r., kiedy było to odpowiednio jedynie 3,9% i 6,3%.

Tabela 2.9. Dane dotyczące schematów płatniczych kartowych i niekartowych

Schematy kartowe	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba transakcji (mld szt.)	5,0	5,3	6,3	7,4	8,2
Wartość transakcji (mld zł)	410,0	435,7	498,4	587,5	648,6
Schematy niekartowe	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba transakcji (mld szt.)	0,2	0,4	0,7	1,1	1,4
Wartość transakcji (mld zł)	27,9	54,0	94,1	140,2	193,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych od podmiotów prowadzących schematy płatnicze.

Na koniec 2023 r. na rynku było 45,4 mln kart płatniczych (przy 44,5 mln kart na koniec 2022 r., wzrost o 2,0%). Udział kart wydanych przez organizacje płatnicze Visa Europe Ltd. i Mastercard Europe SA stanowił łącznie 99,8% wszystkich kart płatniczych wydanych w Polsce³³. Udział kart płatniczych z logo American Express nie przekroczył 0,1% wszystkich wydanych kart. Poza kartami wydawanymi przez wyżej wymienione organizacje kartowe na polskim rynku funkcjonowały także karty własne wydawców (są to karty mające jedynie lokalny charakter, służące głównie do wypłat gotówki z bankomatów, wydawane w większości przez banki spółdzielcze), które stanowiły ok. 0,1% wszystkich kart wydanych w Polsce.

³³ W 2023 r. organizacje Visa Europe Ltd. oraz Mastercard Europe SA odnotowały wzrost liczby wydanych kart płatniczych w porównaniu z 2022 r.

Przeprowadzono także analizę wysokości opłat *interchange*³⁴ (pobieranych w latach 2019–2023) przez poszczególne organizacje kartowe w podziale na karty debetowe oraz kredytowe³⁵. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania opłat *interchange* przez organizacje.

W 2023 r. NBP przeprowadził wspólnie z UKNF badanie oceniające prawidłowość stosowania na polskim rynku wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat *interchange* w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę. Badanie to objęło swoim zakresem dostawców usług płatniczych, tj. wydawców instrumentów płatniczych oraz agentów rozliczeniowych.

2.4. Systemy rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych

Postanowienia Prezesa NBP dotyczące systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych

W 2023 r. Prezes NBP wydał jedną opinię w formie postanowienia dotyczącą funkcjonowania systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych. Wydana opinia dotyczyła zmian *Regulaminu KDPW* w obszarze transakcji zawieranych w ramach organizowanych przez NBP przetargów. Modyfikacja polegała na objęciu zakresem regulacji także innych obligacji zabezpieczonych poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa niż obligacje emitowane przez BGK, wskazane w dotychczasowej treści regulaminu.

Inne działania nadzorcze dotyczące systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych

NBP jako członek Kolegium Nadzorczo ds. KDPW_CCP, w którym uczestniczy jako bank centralny emitujący walutę o największym znaczeniu dla rozliczanych instrumentów finansowych, oraz członek ESBC odpowiedzialny za nadzór nad CCP brał udział w procesie analizy:

- materiału sporządzonego w związku z przeglądem i oceną roczną KDPW_CCP SA za okres od 1 października 2021 r. do 30 września 2022 r.;
- planu naprawy KDPW_CCP SA.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 rozporządzenia CSDR KNF wystąpił do Prezesa NBP jako odpowiedniego organu w rozumieniu tego rozporządzenia o opinię dotyczącą corocznego przeglądu i oceny działalności KDPW SA (jako centralnego depozytu papierów wartościowych prowadzącego system rozrachunku papierów wartościowych).

---

³⁴ Prezes NBP sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem schematów płatniczych na podstawie art. 14 ust. 2 UUP, a zasady dotyczące pobierania opłaty *interchange*, tj. opłaty dla wydawców kart płatniczych uiszczanej z tytułu transakcji płatniczej, wynikają z rozporządzenia IFR.

³⁵ Zgodnie z art. 132zq ust. 3 UUP czterostronna lub uznana za czterostronną organizacja kartowa przekazuje do NBP kwartalne informacje niezbędne do sprawdzenia prawidłowości stosowania wysokości opłat *interchange* (opłat pobieranych przez wydawcę karty od agentów rozliczeniowych za każdą transakcję dokonaną kartą płatniczą).

Zakończono czwartą edycję badania ankietowego dotyczącego cyberodporności systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych obejmującą systemy prowadzone przez KDPW, KDPW_CCP oraz NBP (SKARBNET4). Badanie było prowadzone według standardu ustalonego przez EBC36 i zawierało pytania dotyczące stopnia cyberodporności systemu. Ocena cyberdojrzałości została nieco zmodyfikowana w porównaniu z wcześniejszymi edycjami, tak aby odzwierciedlała stopień dostosowania do określonych trzech poziomów w ramach wymagań nadzorczych CROE.

Incydenty w systemach rozliczeń i systemach rozrachunku papierów wartościowych

W systemach rozliczeń i systemach rozrachunku papierów wartościowych w 2023 r. odnotowano dwa incydenty, które wynikały z problemów z komunikacją z systemem SORBNET2.

Analiza danych statystycznych dotyczących systemów rozliczeń i systemów rozrachunku papierów wartościowych

W 2023 r. w obszarze rozliczeń i rozrachunków papierów wartościowych w porównaniu z 2022 r. zaobserwowano wzrost wartości dokonanych operacji we wszystkich systemach. W zakresie liczby operacji wzrost nastąpił w dwóch z trzech analizowanych systemów.

Systemy KDPW_CCP

Łączna liczba przeprowadzonych rozliczeń transakcji na instrumentach finansowych w systemach prowadzonych przez KDPW_CCP w 2023 r. wzrosła o 0,9% w stosunku do 2022 r. przy jednoczesnym wzroście ich wartości o 17,1%. Na rynku zorganizowanym odnotowano wzrost zarówno liczby, jak i wartości rozliczonych transakcji w porównaniu z poprzednim rokiem (odpowiednio o 0,9% i 23,4%). Z kolei na rynku niezorganizowanym nastąpiły spadki liczby i wartości rozliczonych transakcji (odpowiednio o 29,6% i 2,8%). Od 2019 r. liczba i wartość rozliczonych transakcji pozostawały na zbliżonym poziomie z niewielką tendencją spadkową w liczbie oraz wzrostową w wartości zleceń.

System KDPW oraz SKARBNET4

W funkcjonujących w Polsce systemach rozrachunku papierów wartościowych, tj. systemie SKARBNET4 oraz systemie rozrachunku prowadzonym przez KDPW, w latach 2019–2023 był obserwowany trend wzrostowy dotyczący zarówno liczby, jak i wartości dokonanych rozrachunków transakcji na instrumentach finansowych. Największy odczyt dotyczący liczby operacji rozrachunku miał miejsce w 2020 r. i wynikał w dużej mierze ze wzrostu obrotów na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Od tego momentu, pomimo że liczba operacji rozrachunku obniża się z roku na rok, ich wartość systematycznie rośnie. W 2023 r. odnotowano najwyższy odczyt wartości zrealizowanych transakcji (wzrost o 26,1% w stosunku do 2022 r. i ponaddwukrotny wzrost w stosunku do 2019 r.).

---

³⁶ EBC zaleca oceniać badane systemy na podstawie odpowiedzi na rozsyłane przez nadzorców ankiety.

Tabela 2.10. Dane dotyczące systemów rozrachunku papierów wartościowych

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zrealizowanych transakcji (mln szt.)	6,6	15,0	13,7	10,6	9,6
Wartość zrealizowanych transakcji (bln zł)	22,1	25,3	33,1	36,0	45,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NBP.

W SKARBNET4 w 2023 r. przeprowadzono o 15,9% więcej rozrachunków transakcji na instrumentach dłużnych niż rok wcześniej, o wartości wyższej o 39,1% r/r. W 2023 r. rozrachunkowi w systemie podlegały wyłącznie operacje na bonach pieniężnych.

W systemie rozrachunku prowadzonym przez KDPW w 2023 r. spadła liczba przeprowadzonych rozrachunków o 9,9% przy jednoczesnym wzroście ich wartości o 3,3% w stosunku do poprzedniego roku. Przy analizie obrotów rynku zorganizowanego zauważono spadek liczby (o 9,7%) przy jednoczesnym wyraźnym wzroście wartości (o 34,3%) wykonanych rozrachunków. Na rynku niezorganizowanym wystąpił również spadek liczby (o 11,4%) oraz wzrost wartości (o 0,9%) operacji rozrachunku. Od 2020 r. utrzymuje się trend spadkowy w zakresie liczby, ale wzrostowy w zakresie wartości przeprowadzonych operacji.

W 2023 r. w systemie IRGiT SRF prowadzonym przez spółkę IRGiT SA nie przetworzono żadnych transakcji na instrumentach finansowych.

2.5. Usługa acquiringu

Do 29 września 2023 r. Prezes NBP współuczestniczył w procesie wydawania przez KNF zezwolenia na świadczenie usługi acquiringu przez KIP.

Z dniem 29 września 2023 r. weszła w życie Ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku wprowadzająca zmiany w UUP, zgodnie z którymi została uchylona właściwość w zakresie wydawania opinii w przedmiocie planowanego sposobu świadczenia usługi acquiringu.

Postępowania dotyczące świadczenia usługi acquiringu

W 2023 r. Prezes NBP wydał trzy postanowienia wyrażające opinie w przedmiocie sposobu świadczenia usługi acquiringu przez podmioty, które wystąpiły do KNF z wnioskami o wydanie zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej:

- 24 marca 2023 r. dotyczące wniosku Provema sp. z o.o.,
- 10 lipca 2023 r. dotyczące wniosku Allegro Finance sp. z o.o.,
- 15 lipca 2023 r. dotyczące wniosku First Digital sp. z o.o.

Ponadto postanowieniem Prezesa NBP z uwagi na bezprzedmiotowość zostały umorzone dwa postępowania toczące się w chwili wejścia w życie ustawy zmieniającej.

Analiza danych statystycznych dotyczących świadczenia usługi acquiringu

Na dzień 29 września 2023 r. łączna liczba podmiotów posiadających zezwolenie KNF na funkcjonowanie jako KIP wynosiła 42, natomiast liczba KIP uprawnionych do świadczenia usługi acquiringu wynosiła 23, tj. o jeden podmiot mniej w porównaniu ze stanem na koniec 2022 r. Ponadto na dzień 29 września 2023 r. funkcjonowały 193 małe instytucje płatnicze (MIP) wpisane do rejestru podmiotów świadczących usługi płatnicze, z czego 109 było uprawnionych do świadczenia usługi acquiringu.

Tabela 2.11. Dane dotyczące KIP i MIP (stan na dzień 29 września 2023 r.)

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba wszystkich KIP	38	38	40	42	42
Liczba KIP posiadających zezwolenie na świadczenie usługi acquiringu	25	25	24	24	23
Liczba wszystkich MIP	46	82	117	150	193
Liczba MIP uprawnionych do świadczenia usługi acquiringu	22	46	67	85	109

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez KNF.

Spis skrótów

acquiring	usługa płatnicza świadczona przez KIP lub MIP, zdefiniowana w art. 3 ust. 1 pkt 5 UUP
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
BlueCash	system płatności prowadzony przez Autopay SA, obsługujący płatności natychmiastowe
CCP	kontraahent centralny – podmiot, który staje się jedynym kupującym dla wszystkich sprzedających i jedynym sprzedającym dla wszystkich kupujących (ang. <i>central counterparty</i>)
CROE	<i>Wymagania nadzorcze w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego opracowane przez EBC (ang. Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures)</i>
CSDR	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniające dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (ang. <i>Central Securities Depository Regulation</i>)
DDoS	atak hakerski polegający na atakowaniu danego serwisu lub konta z wielu komputerów jednocześnie w tym samym czasie w celu zablokowania dostępu do łączy lub serwisów internetowych oraz spowodowania przerwy w działaniu systemu lub jego całkowitego zawieszenia (ang. <i>distributed denial of service</i>)
EBA	Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (ang. <i>European Banking Authority</i>)
EBC	Europejski Bank Centralny – bank centralny strefy euro (ang. <i>European Central Bank</i>)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych – ciało zrzeszające EBC, banki centralne państw członkowskich strefy euro oraz banki centralne państw członkowskich UE, które nie należą do strefy euro (ang. <i>European System of Central Banks</i>)
ESMA	Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ang. <i>European Securities and Markets Authority</i>)
EUR	waluta euro
GK KDPW	Grupa kapitałowa KDPW tworzona przez spółki: KDPW oraz KDPW_CCP
IFR	Interchange Fee Regulation – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/751 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę

IOSCO	Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych (ang. <i>International Organization of Securities Commissions</i>)
IRF	infrastruktura rynku finansowego
IRGiT	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych SA
IRGiT SRF	system rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych prowadzony przez IRGiT SA
ISP	infrastruktura systemu płatniczego, nad którą nadzór systemowy sprawuje Prezes NBP; w jej skład wchodzi: systemy płatności, schematy płatnicze, systemy rozliczeń i systemy rozrachunku papierów wartościowych oraz do 29 września 2023 r. usługa acquiringu świadczona przez KIP-y
KDPW	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, operator systemu rozrachunku papierów wartościowych
KDPW_CCP	izba rozliczeniowa KDPW_CCP SA świadcząca usługi jako CCP, operator systemów rozliczeń papierów wartościowych
KIP	krajowa instytucja płatnicza
KIR	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA, operator systemów płatności Elixir, Euro Elixir i Express Elixir
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSR	Krajowy System Rozliczeń prowadzony przez Fiserv Polska SA
MIP	mała instytucja płatnicza
NBP	Narodowy Bank Polski
<i>Polityka</i>	dokument <i>Polityka sprawowania przez Narodowy Bank Polski nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego</i> ³⁷ , który określa cele, zakres i podstawy sprawowania przez NBP nadzoru systemowego w Polsce
PSP	Polski Standard Płatności sp. z o.o., operator Systemu Płatności BLIK i Schematu Płatniczego BLIK
RTGS	rozrachunek brutto w czasie rzeczywistym (ang. <i>real time gross settlement</i>)
schemat BLIK	Schemat Płatniczy BLIK prowadzony przez PSP
SKARBNET4	system rejestracji bonów pieniężnych NBP i bonów skarbowych, system rozrachunku papierów wartościowych prowadzony przez NBP
SORBNET2	system RTGS dla płatności wysokokwotowych w złotych prowadzony przez NBP
STEP2-T	paneuropejski system przetwarzający płatności masowe w euro prowadzony przez EBA Clearing
system BLIK	System Płatności BLIK prowadzony przez PSP

---

³⁷ <https://nbp.pl/wp-content/uploads/2022/07/polityka.pdf>

TARGET	TARGET Services – system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym w euro prowadzony przez Eurosystem, funkcjonujący od 20 marca 2023 r. Jest to platforma informatyczna (zestaw usług) składająca się z T2 (rozrachunek płatności), T2S (rozrachunek papierów wartościowych), TIPS (płatności natychmiastowe) oraz ECMS (zarządzanie zabezpieczeniami)
TARGET-NBP	polski komponent systemu TARGET
TARGET2	system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym w euro prowadzony przez Eurosystem, funkcjonujący do 17 marca 2023 r. (ang. <i>Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer System</i>)
TARGET2-NBP	polski komponent systemu TARGET2
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
UOIF	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi
UoOR	Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami
UUP	Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych

Spis tabel

Tabela 2.1. Dane dotyczące systemów wysokokwotowych SORBNET2 i TARGET-NBP	16
Tabela 2.2. Dane dotyczące systemów płatności detalicznych	19
Tabela 2.3. Udziały systemu Elixir w rynku płatności detalicznych	19
Tabela 2.4. Udziały systemu BLIK w rynku płatności detalicznych	20
Tabela 2.5. Udziały systemu Euro Elixir w rynku płatności detalicznych	20
Tabela 2.6. Udziały systemów Express Elixir i BlueCash w rynku płatności detalicznych	21
Tabela 2.7. Udziały systemu KSR w rynku płatności detalicznych	21
Tabela 2.8. Dane dotyczące wszystkich schematów płatniczych	23
Tabela 2.9. Dane dotyczące schematów płatniczych kartowych i niekartowych	23
Tabela 2.10. Dane dotyczące systemów rozrachunku papierów wartościowych	26
Tabela 2.11. Dane dotyczące KIP i MIP	27

---

nbp.pl

